

71. ۴۹۱۸
S

روشهای تحقیق در کتابداری

دکتر محمد حسین دیانی

انتشارات کتابخانه رایانه‌ای

نشر چاپار

۱۳۸۴

دیانی، محمد حسین، ۱۳۱۹ -

روشهای تحقیق در کتابداری. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه‌ای،

۱۳۸۴

۱۶۸+۷ ص.

ISBN : ۹۶۴-۷۶۹۶-۰۹-۴

کتابنامه ۱۶۲ - ۱۶۸

۱. کتابداری - تحقیق. الف. عنوان

۲۰/۷۲

Z۶۶۹/۷

ناشر چاپ اول: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۹

انتشارات کتابخانه رایانه‌ای

محمد حسین دیانی

روشهای تحقیق در کتابداری

وزیری، هفت، ۱۶۸ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، چاپ دوم ۱۳۸۴

شابک ۹۶۴-۷۶۹۶-۰۹-۴

بهاء ۱۶۰۰۰ ریال

مشهد: آزاد شهر، سید رضی ۲۷ پ. ۲۰۲

تلفن مشهد: ۶۰۵۳۸۶۹، ۹۱۵۱۱۰۱۱۴۱ تلفن بخش تهران: چاپار: ۸۸۹۹۶۸۰

فهرست

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۳	بخش اول: مفاهیم، روشها و تحلیلها
۴	فصل اول تحقیق
۴	تحقیق بنیادی در کتابداری
۵	تحقیق کاربردی در کتابداری
۵	مراحل تحقیق علمی
۵	روشهای تشخیص مسئله در تحقیق
۵	بهره‌وری از تجارب شخصی
۶	استنتاج از نظریه‌های موجود
۶	مطالعه نوشته‌ها و تحقیقات انجام شده در موضوعات مورد علاقه محقق
۷	مفاهیم و متغیرها
۹	فرضیه
۱۰	نظریه
۱۳	فصل دوم روشهای تحقیق
۱۳	تحقیق تاریخی
۱۳	تعریف

صفحه	عنوان
۱۴	منابع و مآخذ تحقیق تاریخی
۱۵	روش تحقیق تاریخی
۱۶	مراحل تحقیق تاریخی
۱۹	تحقیق پیمایشی
۱۹	تعریف
۲۰	طرح تحقیق پیمایشی
۲۰	روش و هدف تحقیق پیمایشی
۲۴	زمان‌نمای تحقیق پیمایشی
۲۴	تحقیق پیمایشی مقطعی
۲۴	تحقیق پیمایشی تداومی
۲۵	تحقیق آزمایشی یا تجربی
۲۵	تعریف و روش
۲۶	طرح تک‌گروهی و تک‌نوبتی
۲۶	طرح تک‌گروهی با پیش‌آزمون و پس‌آزمون
۲۷	طرح گروهی ایستا یا دو گروه و پس‌آزمون
۲۸	طرح گروه گواه با مداخله در یک گروه با پیش‌آزمون و پس‌آزمون
۲۸	طرح گروه گواه با پیش‌آزمون و پس‌آزمون
۳۰	فصل سوم مقیاس‌های اندازه‌گیری
۳۰	مقیاس اسمی
۳۱	مقیاس رتبه‌ای
۳۴	مقیاس فاصله‌ای
۳۵	مقیاس نسبی
۳۸	فصل چهارم گردآوری اطلاعات
۳۸	کلیات
۳۸	روشهای گردآوری اطلاعات
۳۸	پرسشنامه
۳۹	مزایای کاربرد پرسشنامه

صفحه	عنوان
۳۹	معایب کاربرد پرسشنامه
۴۰	مصاحبه
۴۰	مزایای کاربرد روش مصاحبه
۴۱	معایب کاربرد روش مصاحبه
۴۱	مشاهده
۴۲	روایی و پایایی وسیله اندازه گیری
۴۳	روایی وسیله اندازه گیری
۴۴	پایایی وسیله اندازه گیری
۴۹	فصل پنجم آمار توصیفی
۴۹	کلیات
۴۹	روشهای آماری
۴۹	گروه بندی اطلاعات یا توزیع فراوانی
۵۱	نمودار ستونی
۵۱	نمودار چندضلعی
۵۳	نمودار تجمعی
۵۳	تعیین درصد
۵۸	معیارهای گرایش به مرکز
۵۹	نما
۵۹	میانه
۶۰	میانگین
۶۱	معیارهای پراکندگی از مرکز
۶۵	ضریب همبستگی پیرسون و اسپیرمن (r_s و r)
۷۳	فصل ششم آمار استنباطی
۷۳	نمونه گیری
۷۵	نمونه گیری مبتنی بر نظریه احتمالات
۷۶	روشهای نمونه گیری
۷۶	نمونه گیری تصادفی

صفحه	عنوان
۷۶	نمونه گیری منظم
۷۷	نمونه گیری گروهی
۷۸	نظریه احتمالات و منحنی نرمال
۸۷	آزمون مجذورکی (χ^2)
۸۷	بررسی فرضیه در مطالعات يك نمونه ای
۹۳	آزمون z و آزمون t
۹۳	بررسی فرضیه در مطالعات دونمونه ای
۱۰۳	بخش دوم: اندازه گیری و سنجش خدمات کتابخانه
۱۰۴	فصل هفتم هدفها، وظایف و عوامل مؤثر در مطالعات کتابداری
۱۰۴	هدفها
۱۰۵	وظایف
۱۰۶	عوامل مؤثر
۱۰۷	عوامل مؤثر در انتخاب و تهیه مواد
۱۰۷	عوامل مؤثر در سازماندهی به مجموعه
۱۰۸	عوامل مؤثر در بهره وری از کتابخانه
۱۰۹	انواع ارزیابیها
۱۱۳	فصل هشتم اندازه گیری و سنجش خدمات مرجع
۱۱۳	کلیات
۱۱۴	طبقه بندی بر حسب عملیات فیزیکی
۱۱۵	طبقه بندی بر حسب زمان
۱۱۶	طبقه بندی بر حسب موضوع
۱۱۶	طبقه بندی بر حسب پرسندگان
۱۱۶	طبقه بندی بر حسب پاسخها
۱۱۷	نتیجه
۱۱۸	روشهای گزینش سؤالاها
۱۱۹	روشهای ارزیابی خدمات مرجع
۱۱۹	روش ارزیابی براساس پاسخ کتابدار مرجع

صفحه	عنوان
۱۲۰	روش ارزیابی براساس پرسندگان
۱۲۲	روش ارزیابی براساس گواهان
۱۲۸	فصل نهم اندازه گیری و ارزیابی مجموعه کتابخانه
۱۲۸	کلیات
۱۲۹	نمونه هایی از روشهای ارزیابی مجموعه کتابخانه
۱۲۹	اندازه گیری و سنجش مجموعه کتابخانه براساس اطلاعات آماری
۱۳۰	آمارها
۱۳۰	فرمولها
۱۳۲	معیارها
۱۳۴	اندازه گیری و سنجش مجموعه کتابخانه براساس کتب منتشر شده
۱۴۰	مزایای کلی روشهای ارزیابی مجموعه براساس کتب منتشر شده
۱۴۰	معایب کلی روشهای ارزیابی مجموعه براساس کتب منتشر شده
۱۴۱	اندازه گیری و سنجش مجموعه کتابخانه براساس انتخاب کنندگان مواد
۱۴۳	اندازه گیری و سنجش مجموعه کتابخانه براساس کتابهای به امانت سپرده شده
۱۴۵	آزمون کارایی براساس کتابهای به امانت برده شده
۱۴۸	اندازه گیری و سنجش مجموعه کتابخانه براساس کتاب سنجی
۱۶۲	کتابنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار

کتابداری رشته‌ای است نوپا، به‌همین دلیل برای بیشتر دروسی که در این رشته تدریس می‌شود متنی به‌زبان فارسی تهیه نشده و یا اگر اقدامی انجام گرفته پاسخگوی همه نیازها نبوده است. یکی از دروسی که هنوز متن ویژه‌ای برای آن تهیه نشده، روش تحقیق در علوم کتابداری است. هدف اصلی از تألیف این کتاب فراهم آوردن متنی است که در آن مفاهیم، اصول و قواعد روشهای تحقیق برای کتابداران تشریح شود.

این کتاب در دو بخش تنظیم شده است. در بخش اول مفاهیم، روشها و تحلیلهای آماری مورد استفاده در تحقیقات کتابداری با ذکر مثالهایی از کتاب و کتابخانه و کتابداری شرح داده شده است. در بخش دوم اندازه‌گیری و سنجش خدمات کتابخانه دنبال می‌کنند تشریح شده و چند نمونه از روشهای تحقیق به‌کار رفته در مطالعات خدمات مرجع و مجموعه‌سازی شرح داده شده است.

همان‌طور که از متن کتاب برمی‌آید بیشتر منابعی که مورد استفاده قرار گرفته خارجی است و جز در مواردی نادر امکان بهره‌وری از منابع فارسی زبان میسر نبوده است.